

הכנסת
הלשכה המשפטית
תחום חקיקה ומחקר משפטי

חקיקה האוסרת על "טיפול המרה" לאנשי קהילת הלהט"ב
– סקירה משווה –

י"ז בתמוז התש"פ

9 ביולי 2020

כתיבה: עו"ד צח בן-יהודה

אישור: עו"ד ליאור בן דוד, ממונה בכיר (חקיקה ומחקר משפטי)

מסמך זה הוא סקירה משפטית משווה ואינו חוות דעת משפטית

מסמך זה נכתב לבקשת יו"ר ועדת החינוך, התרבות והספורט (לשעבר) חבר הכנסת ניצן הורוביץ, ובו **סקירה משווה של חקיקה האוסרת על טיפולי המרה להומוסקסואלים**. הסקירה מתמקדת בכמה מהמדינות שבהן קיימים כיום חוקים או הצעות חקיקה בנושא זה: **גרמניה, אוסטרליה, ארצות הברית וקנדה**.

על-פי דוח בנושא טיפולי המרה שפרסם משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם, במאי 2020 (להלן – דוח האו"ם), המונח "טיפול המרה" (Conversion Therapy) נועד לתאר פרקטיקות מסוגים שונים שהמכנה המשותף לכולן הוא האמונה שניתן וצריך לשנות או להדחיק את הנטייה המינית של אדם או את זהותו המגדרית¹, כאשר הללו אינם נופלים תחת מה שאנשים אחרים בזמן או מקום מסוים רואים כנורמה רצויה. המבצעים פרקטיקות מסוג זה טוענים שניתן להפוך הומוסקסואלים, לסביות או בי-סקסואלים להטרוסקסואלים, או להפוך טרנסגינדר לסיסגינדר². דוח האו"ם מוסיף, כי טיפולי המרה נשענים על תפיסה מוטעית שלפיה חברי קהילת הלהט"ב הם חולים ושניתן לרפא אותם, מה שמוביל בסופו של דבר לנזקים פסיכולוגיים וגופניים ארוכי טווח³.

בשנת 1987 הוסרה ההומוסקסואליות לחלוטין מרשימת ההפרעות הנפשיות במדריך האמריקאי לאבחון מחלות נפש (ה-DSM). בשנת 1992 הצטרף גם ארגון הבריאות העולמי (WHO) והסירה מהסיווג הבין-לאומי של מחלות. בשנת 2013 ההסתדרות הרפואית העולמית גינתה כל התייחסות להומוסקסואליות כ"מחלה" וקבעה שכל ניסיון לטפל בה באמצעות טיפולי המרה מהווה הפרה של זכויות אדם ועבירה אתית של רופאים⁴. בנייר עמדה מינואר 2019 של ההסתדרות הרפואית בישראל, שמצטרף להמלצות קודמות של ההסתדרות הפסיכולוגים בישראל⁵, נקבע שאין להפנות לטיפולים אלו ואין להשתתף בהם מבחינה מקצועית ואתית. על-פי אותם גורמי מקצוע, אין עדות ליעילותם של טיפולים לשינוי נטייה מינית ומנגד, הם עלולים להסב נזק של ממש. עוד נמצא שבטיפולים לשינוי הנטייה המינית מעורבים לא פעם "מטפלים" שאינם עומדים בקריטריונים מקצועיים, אקדמיים או אתיים, שנקבעו לאנשי מקצוע שעוסקים בטיפול נפשי, וכי קיים גם חשש לפגיעה בצדדים שלישיים במסגרת טיפולים לשינוי נטייה מינית, למשל בן או בת זוגו של האדם שעובר את ההליך. נייר העמדה של ההסתדרות הרפואית בישראל מדגיש כי נזק נפשי עלול להיגרם לכל מי שנחשף לטיפול כאמור, אך קיימת סכנה מיוחדת בהפניית קטינים לטיפול, משום שהליך מסוג זה בגילאים הללו מביא לנזקים נפשיים גדולים לרבות דיכאון, חרדה ואובדנות וקיים גם סיכון מוגבר להתעללות וניצול של ילדים ובני נוער מצד המבקשים לשנות את נטייתם המינית⁶.

יצוין שבדוח האו"ם ניתנו מספר המלצות למדינות העולם לגבי התמודדות בחקיקה עם טיפולי המרה. בין ההמלצות שהוזכרו בדוח ניתן לציין איסור בחקיקה על פרקטיקות של טיפולי המרה, לרבות הטלת

¹ קיימת הבחנה בין המונח "מין" (Sex), המתייחס לזהות הביולוגית של אדם, קרי זכר או נקבה, לבין המונח "מגדר" (Gender), המתייחס לסדר חברתי ולאבחנה חברתית ותרבותית שנעשית בין גברים לנשים במסגרתה לגברים ולנשים מיוחסות תכונות, מאפיינים והתנהגויות מסוימות שונות. סנון-פילפול אורפה וזאבי מיכל, [לקסיקון מגדר](#), אוניברסיטת תל אביב, בעמ' 36. במהלך הסקירה יעשה שימוש במונחים כפי שהם מופיעים במקור.

² סיסגינדר הוא אדם שחש זהות בין זהותו המגדרית לבין מינו הביולוגי.

³ United Nations Human Rights Council, Office of the High Commissioner, [Report on Conversion Therapy](#), 1 May 2020; United Nations, [Practices of so-called "Conversion Therapy"](#), 1 May 2020. Article 17.

⁴ World Medical Association, [WMA Condemns Portrayal of Homosexuality as a Disease](#), 21 October 2013, Last Accessed: 10 June 2020.

⁵ בשנת 2011 פרסמה ההסתדרות הפסיכולוגים בישראל נייר עמדה בנושא, שבו הנחיות לפסיכולוגים לגבי אופן הטיפול המצופה מפסיכולוגים במטופלים המגיעים לטיפול בנושאים הקשורים לזהותם המינית והמגדרית, וראו: ההסתדרות הפסיכולוגים בישראל, [נייר עמדה בנושא טיפולי המרה](#), נובמבר 2011.

⁶ ההסתדרות הרפואית בישראל, [נייר עמדה בנושא טיפולים לשינוי הזהות והנטייה המינית](#), ינואר 2019.

סנקציות, כמו גם איסור על מימון או תמיכה בפרקטיקות כאלה באמצעות כספי ציבור. עוד הומלץ שמדינות יאסרו על פרסום של טיפולי המרה ויקימו מערך של פיקוח, מתן תמיכה, פיצויים ושיקום עבור קורבנות של טיפולים אלו. כמו כן הומלץ בדוח, שמדינות ינקטו בצעדים דחופים להגנה על ילדים וצעירים מחשיפה לטיפולי המרה, ויקדמו הסברה להגברת המודעות של ההורים והקהילה לסכנות שטמונות בהם ולחוסר יעילותם.⁷ הפרלמנט האירופי⁸ אימץ בשנת 2018 החלטה לעודד יוזמות של מדינות החברות בו לקדם חקיקה האוסרת על טיפולי המרה לחברי קהילת הלהט"ב וקרא למדינות לנקוט בצעדים שמכבדים ושומרים על הזכות לזהות מגדרית (Gender Identity) וביטוי מגדרי (Gender Expression).⁹

במדינות רבות בעולם מתנהלים בשנים האחרונות דיונים לגבי הצורך לקדם חקיקה האוסרת על טיפולי המרה. כך למשל בשווייץ, שבה אין כיום ברמה הפדרלית חקיקה האוסרת על טיפולי המרה. לפי פרסומים באמצעי תקשורת בשווייץ, ביוני 2019 הוגשה הצעת חוק לפרלמנט הפדרלי לאסור על טיפולי המרה, ובספטמבר באותה השנה הפרלמנט הצביע נגדה.¹⁰ גם בישראל הוגשו בשנים האחרונות מספר הצעות חוק פרטיות שביקשו לאסור על טיפולי המרה לקטינים, אך הליך חקיקתן לא הושלם.¹¹ במדינות אחרות הליך החקיקה הושלם זה מכבר. כך למשל במלטה, ובאקוודור קיימת חקיקה פלילית ברמה הלאומית האוסרת על טיפולי המרה. חקיקה מקומית בנושא זה קיימת גם באזורים שונים בספרד.¹²

דוח האו"ם אפיין מספר מודלים לחוקים נגד טיפולי המרה. כך למשל, בעיר אדמונטון בקנדה או באזורים מסוימים בספרד קיים מודל של חקיקה האוסרת באופן גורף על כל פרקטיקה של טיפולי המרה. מודל אחר אוסר על טיפולי המרה המופנים כלפי קטינים. ישנם חוקים האוסרים על טיפולי המרה בהתאם לגורם המבצע אותם. כך, יש חוקים האוסרים במפורש על פרקטיקות דתיות של טיפולי המרה, כמו למשל במרדריד, ואילו בברזיל האיסור חל אך ורק על פסיכולוגים מוסמכים. במדינות אחרות, החקיקה אוסרת

⁷ United Nations, [Practices of so-called "Conversion Therapy"](#), 1 may 2020. Article 87.

⁸ הפרלמנט האירופי (European Parliament) הוא גוף באיחוד האירופי שנבחר בצורה ישירה על ידי אזרחי האיחוד. הוא כולל 785 חברים שנבחרים אחת לחמש שנים בכל אחת מ-27 המדינות החברות באיחוד. יש לו שלושה תפקידים מרכזיים: תפקידי חקיקה כמו אישור הצעות חוק של הנציבות האירופית יחד עם מועצת השרים, והחלטה על הסכמים בין-לאומיים; תפקידי פיקוח כמו פיקוח על מוסדות האיחוד האירופי, בחינת פעילות הנציבות ובחירת הנציב שיעמוד בראשה, דיון והעלאת שאלות לאור פניות של אזרחי האיחוד; ותפקידים הקשורים לתקציב, כגון: אימוץ התקציב של האיחוד האירופי וזאת ביחד עם מועצת השרים.

להרחבה על מוסדות האיחוד האירופי ראו: יעל הדר, "מוסדות האיחוד האירופי: האומנם דמוקרטיים במידה הרצויה?", **פרלמנט**, גיליון 62, (2009); European Union, [The Council of the EU](#), Last accessed: 2 September 2019; European Union, [European Parliament](#), Last accessed: 2 September 2019; European Union, [European Commission](#), Last accessed: 2 September 2019.

⁹ European Parliament, [Resolution on the situation of fundamental rights in the EU in 2016 \(2017/2125\(INI\)\)](#), 1 March 2018, Article 65.

¹⁰ The Local, [Councillors, Advocates Criticise Swiss Government's Refusal to Ban 'Gay Conversion Therapy'](#), 4 October 2019, Last Accessed: 7 June 2020; 20 Minutes, [La Réponse du Conseil Fédéral nous Choque](#), 4 October 2019, Last accessed: 7 June 2020. (In French).

¹¹ כך למשל בכנסת ה-20 הונחו הצעות חוק: פ/244/20 [הצעת חוק העונשין \(תיקון – איסור מתן טיפול המרה לקטין\)](#), התשע"ה – 2015; פ/3093/20 [הצעת חוק איסור טיפול המרה לקטין](#), התשע"ו – 2016; פ/4440/20 [הצעת חוק חובת הכללת אזרחי הפרסום טיפולי המרה לשינוי נטייה מינית](#), התשע"ז – 2017; פ/4580/20 [הצעת חוק הפסיכולוגים \(תיקון – איסור טיפולי המרה\)](#), התשע"ז – 2017; פ/4785/20 [הצעת חוק העונשין \(תיקון – איסור מתן טיפול המרה לקטין\)](#), התשע"ח – 2017; פ/4096/20 [הצעת חוק איסור טיפול המרה לקטין](#), התשע"ז – 2017.

בכנסת ה-21 הוגשה הצעת החוק פ/457/21 [הצעת חוק הפסיכולוגים \(תיקון – איסור טיפולי המרה\)](#), התשע"ט – 2019. בכנסת ה-22 הוגשו הצעות החוק הבאות: פ/217/22 [הצעת חוק איסור טיפול המרה לקטין](#), התשע"ף – 2019; פ/218/22 [הצעת חוק העונשין \(תיקון – איסור מתן טיפול המרה לקטין\)](#), התשע"ף – 2019; פ/1221/22 [הצעת חוק הפסיכולוגים \(תיקון – איסור טיפולי המרה\)](#), התשע"ף – 2019; פ/1222/22 [הצעת חוק הפסיכולוגים \(תיקון – איסור טיפולי המרה\)](#), התשע"ף – 2019. בכנסת ה-23 הונחו הצעות החוק הבאות: פ/646/23 [הצעת חוק איסור טיפול המרה לקטין](#), התשע"ף – 2020; פ/702/23 [הצעת חוק הפסיכולוגים \(תיקון – איסור טיפולי המרה\)](#), התשע"ף – 2020; פ/786/23 [הצעת חוק העונשין \(תיקון – איסור מתן טיפול המרה לקטין\)](#), התשע"ף – 2020; פ/254/23 [הצעת חוק הפסיכולוגים \(תיקון – איסור טיפולי המרה\)](#), התשע"ף – 2020.

¹² United Nations, [Practices of so-called "conversion therapy"](#), 1 may 2020. Article 75.

על ביצוע או עידוד טיפולי המרה על ידי כל אדם הנמצא בעמדת סמכות או ביחסי אמון אל מול קטין. מודל נוסף הוא של חקיקה המטילה מגבלות על העוסקים בטיפול המרה. כך, יש מדינות האוסרות על עצם הפרסום של טיפולי המרה, כמו מדינת אילינוי בארצות הברית, ואילו במלטה ומדריד נאסר על מומחים לבריאות הנפש להציע טיפולי המרה או להפנות אנשים לגורם אחר שמבצעם. לבסוף מציין הדוח, שחלק מהמדינות שאין בהן חקיקה ישירה האוסרת על טיפולי המרה מסתמכות על החקיקה הפלילית הכללית שלהן, בטענה שביצוע טיפולי המרה יכול להיכלל תחת האיסורים הקיימים בה, למשל כשטיפולים אלו כוללים פרקטיקות אלימות או איום באלימות. לחילופין, יש מדינות הטוענות שאיסור על טיפולי המרה יכול להיכלל תחת החקיקה הקיימת שעוסקת באיסורי אפליה או להיות מטופל באמצעות דיני הנוזקין האזרחיים.¹³

במדינות הנסקרות במסמך, שבהן קיימת חקיקה נגד טיפולי המרה, היא אוסרת על כך באופן מוחלט כאשר מדובר בטיפול המרה לקטינים. בגרמניה, החוק קובע איסור על טיפול המרה לבגיר במקרה שהטיפול ניתן ללא הסכמה מלאה מדעת של אותו בגיר, כלומר אם מדובר בטיפול שניתן בכפייה, בהטעיה, במקרה שההסכמה ניתנה ללא הסבר על הסכנות שבטיפול, או אם הבגיר אינו מסוגל להבין את משמעותו. בחלק מהמדינות החוק גם אוסר על פרסום טיפולי המרה, למשל בגרמניה או בהצעת חוק פדרלית הנידונה בימים אלו בקנדה.

בחלק מהמדינות שנסקרו, האיסור לתת טיפולי המרה חל על כל אדם (בגרמניה ובהצעת חוק פדרלית בקנדה); ואילו באחרות האיסור חל על בעלי רישיון עיסוק בתחום בריאות הציבור או בריאות הנפש (במדינות שונות בארצות הברית). חלק מהמדינות גם הטילו איסור על מימון טיפולי המרה מכספי חברות ביטוח או מהקופה הציבורית (למשל במדינת וירג'יניה שבארצות הברית או באונטריו שבקנדה).

במדינות מסוימות גורמי מקצוע שמבצעים טיפולי המרה צפויים לענישה משמעתית, כמו השעיה או שלילת רישיון (כך במדינת ויקטוריה באוסטרליה, או במדינות שונות בארצות הברית, כמו למשל אורגון); ואילו במדינות אחרות ענישה פלילית שכוללת עונשי קנס או מאסר צפויה למי שמבצע טיפולי המרה (למשל בגרמניה, באונטריו שבקנדה, ובהצעת חוק שהועלתה במדינת קווינסלנד שבאוסטרליה).

¹³ United Nations, [Practices of so-called "conversion therapy"](#), 1 may 2020. Articles 76-77.

1. גרמניה

הבית התחתון של הפרלמנט הפדרלי הגרמני (הבונדסטאג) אישר ב-7 במאי 2020 חוק "להגנה מפני טיפולי המרה" (Act to protect against Conversion Treatment).¹⁴ יצוין שהפרלמנט הגרמני שקל אם להכניס את החוק כתיקון לחוק הפלילי, אך בחר שלא לעשות זאת, אלא לקבוע אותו כחוק נפרד העומד בפני עצמו, זאת משום שבחוק נפרד אפשר לכרוך יחדיו מספר נושאים כמו איסור פלילי, קנס מנהלי, והקמת מערך שירותי ייעוץ, כפי שאכן נקבעו בו, אחרת היה צורך לפצל את הנושאים הללו למספר חוקים נפרדים.¹⁵

עיקרי החוק כוללים:¹⁶ **קביעת איסור פלילי על ביצוע טיפולי המרה לקטינים; איסור פלילי על ביצוע טיפולי המרה לבגירים בהיעדר הסכמה מלאה מדעת, שניתנה לאחר הסבר על הסכנות שבטיפול; ואיסור לפרסם, להציע או לתווך טיפולי המרה.** עם זאת, החוג מחריג מהאיסור טיפולים בשל הפרעות מיניות כגון פדופיליה או אקסהיביציניזם, או טיפולים שנועדו לסייע לאדם להביע בצורה טובה יותר את זהותו המגדרית העצמית או את רצונו להשפיע על הנראות המגדרית של גופו. שיחות עם איש דת או שיחות פסיכותרפוטיות יהיו עבירה על החוק רק אם הן נועדו לשנות בכוונה את זהותו המגדרית או העדפותיו המיניות של אדם. **עבירה של טיפול המרה בניגוד לחוק נושאת עונש של עד שנה מאסר, ועבירה על האיסור לפרסם, להציע או לתווך טיפולי המרה נושאת קנס של עד 30 אלף אירו.**¹⁷ האיסורים הפליליים שנקבעו בחוק חלים גם על מי שיש לו אחריות על אדם אחר כמו הורה או אפוטרופוס. כמו כן, החוק קובע כי יוקם שירות למתן ייעוץ לכל מי שהושפעו מטיפול המרה, לבני משפחתם, או למי שעוסק באופן מקצועי או לצרכיו האישיים בנטייה מינית או בזהות מגדרית. השירות יוקם על ידי המרכז הפדרלי לחינוך בריאותי (The Federal Centre for Health Education), יהיה טלפוני ובחינם וינתן במספר שפות למתקשרים שרשאים להישאר אנונימיים.¹⁸

2. אוסטרליה

אוסטרליה היא מדינה פדרלית המורכבת משש מדינות ושתי טריטוריות. ברמה הפדרלית אין כיום חקיקה האוסרת על טיפולי המרה. יצוין שלפי אמצעי תקשורת אוסטרליים, במהלך ספטמבר 2018 אימץ הסנאט האוסטרלי החלטה (Motion) הקוראת לממשלה הפדרלית לגנות טיפולי המרה ולאסור עליהם בחקיקה, ואילו במהלך שנת 2019 הצהירה הממשלה שבכוונתה לקדם חקיקה בנושא, אם כי נכון להיום הדבר טרם נעשה.¹⁹ יוזמות חקיקה נגד טיפולי המרה קיימות באוסטרליה גם ברמת המדינות, כפי שיוצג להלן.

¹⁴ [Gesetz zum Schutz vor Konversionsbehandlungen](#) (In German).

¹⁵ Federal Ministry of Health, [Act to Protect against Conversion Treatments](#), 7 May 2020, last accessed 20 May 2020.

¹⁶ יצוין שאין בחוק הגדרה של המונח "טיפול המרה", אלא נקבע בחוק שהאיסורים שבו חלים על כל הטיפולים הנעשים בבני אדם שמטרתם לשנות או לדכא נטייה מינית או זהות מגדרית.

[Gesetz zum Schutz vor Konversionsbehandlungen, §1.](#)

¹⁷ כ-116 אלף ש"ח. בנק ישראל, [המרת מטי"ח](#), תאריך כניסה: 22 ביוני 2020.

¹⁸ Federal Ministry of Health, [Act to Protect against Conversion Treatments](#), 7 May 2020, last accessed 20 May 2020.

¹⁹ Star Observer, [Greens Motion Urging Government to Condemn Conversion Therapy Passes Senate](#), 12 September 2018, Last Accessed: 8 June 2020; Gay Times, [Australia's Senate passes a motion seeking to ban 'conversion therapy'](#), 16 September 2018, Last Accessed: 8 June 2020; The Guardian, [Coalition takes tougher line on gay conversion therapy after Labor promises ban](#), 24 April 2019, Last Accessed: 8 June 2020.

2.1. מדינת ויקטוריה

בשנת 2016 חוקקה ויקטוריה את חוק התלונות בנושאי בריאות,²⁰ שבמסגרתו הוקמה נציבות תלונות הציבור בנושאי בריאות. לנציבה יש סמכות לקבל תלונות על שירותי בריאות וטיפולים שונים שניתנו במדינת ויקטוריה, לפתוח בחקירה בנושא, ולהפעיל סנקציות כנגד נותני השירות והטיפול כגון שלילת רישיונם, פרסום פרטיהם ואיסור על המשך פעילותם במדינה.

למרות שבחוק אין אזכור ספציפי לטיפול המרה, ההגדרה שנקבעה בחוק למונח "שירותי בריאות" רחבה דיה כדי להכיל גם טיפולי המרה, ככל שאלו מבוצעים על ידי נותן שירותים רפואיים לרבות שירותי ייעוץ תרפויטיים וטיפולים פסיכותרפיים.²¹ ואכן, במהלך שנת 2018, בעקבות פנייה משרת הבריאות, הפעילה הנציבה את סמכותה ופתחה בחקירה בנושא טיפולי המרה במדינת ויקטוריה.²² בעקבות ממצאי הדו"ח וההמלצות של הנציבה, הכריזה ממשלת ויקטוריה בשנת 2019 על כוונתה לחוקק חוק שיאסור על טיפולי המרה להומוסקסואלים.²³ בהמשך השנה פתחה ממשלת ויקטוריה בהליך היועצות עם הציבור לגבי חקיקת חוק האוסר על טיפולי המרה לקהילת הלהט"ב. נכון למועד כתיבת סקירה זו, הסתיים שלב קבלת הערות הציבור והן נמצאות בבדיקה והערכה של גורמי המקצוע בממשלה.²⁴

2.2. מדינת קווינסלנד

בנובמבר 2019 הוגשה הצעת חוק הכוללת תיקוני חקיקה רבים בתחום בריאות הציבור,²⁵ ובמסגרתה הוצע לאסור על טיפולי המרה. יצוין שהצעת החוק נמצאת עדיין בהליכי חקיקה. הצעת החוק מגדירה טיפולי המרה כטיפול או פרקטיקה אחרת שנועדו לשנות או להדחיק את נטייתו המינית של אדם או את זהותו המגדרית. מההגדרה הוחרגו פרקטיקות שנועדו לסייע לאדם העובר הליך שינוי מגדרי או שוקל לעבור הליך שכזה; טיפולים שנועדו לסייע לאדם להביע את זהותו המגדרית; טיפולים שנועדו להעניק לאדם תמיכה, קבלה או הבנה; או לסייע לאדם לחדד את כישורי ההתמודדות שלו, כישורים חברתיים או פיתוח אישיותו. עוד הוחרגו מההגדרה טיפולים שניתנים על ידי נותן שירותי רפואה, שלדעתו המקצועית הסבירה נדרשים כדי להעניק שירות רפואי בטוח והולם, או שניתנים בהתאם למחויבותו החוקית או המקצועית.²⁶ בהצעת החוק נקבע איסור על נותן שירותי רפואה לבצע טיפולי המרה, כשהעונש על עבירה זו היא עד 12 חודשי מאסר וקנס של כ-13,000 דולר אוסטרלי.²⁷ אם עבירה זו בוצעה כנגד אדם פגיע (Vulnerable Person), כלומר קטין, או אדם שמפאת מגבלה קוגניטיבית או אחרת אינו יכול להבין את משמעות ההליך או אינו יכול לקבל החלטה עצמאית לגביו, אזי נותן הטיפול יהיה כפוף לעונש מקסימלי של 18 חודשי מאסר וקנס של עד כ-20,000 דולר אוסטרלי.²⁸

²⁰ [Health Complaints Act 2016](#).

²¹ [Health Complaints Act 2016](#), §3; Health Complaints Commissioner, [Health Complaints Commissioner Progresses Conversion Therapy Inquiry](#), 4 September 2018, Last Accessed: 8 June 2020.

²² סמכותה של הנציבה לפתוח בחקירה ולהגיש דוח לממשלה קבועה בסעיף 103 ל-[Health Complaints Act 2016](#).

²³ Premier of Victoria, [Labor Government To Make Conversion 'Therapy' Against The Law](#), 3 February 2019.

²⁴ Premier of Victoria, [Consultation Begins On LGBTIQ Conversion Therapy Ban](#), 14 October 2019, Last Accessed: 8 June 2020; Premier of Victoria, [Conversion Practices-Legislative Option to Implement a Ban](#), Last Accessed: 8 June 2020.

²⁵ [Health Legislation Amendment Bill 2019](#).

²⁶ Ibid, §213F.

²⁷ כ-31 אלף ש"ח. בנק ישראל, [המרת מ"ט](#), תאריך כניסה: 22 ביוני 2020.

²⁸ Ibid, §213H.

כ-20 אלף ש"ח. בנק ישראל, [המרת מ"ט](#), תאריך כניסה: 22 ביוני 2020.

3. ארצות הברית

בארצות הברית אין כיום חקיקה ברמה הפדרלית האוסרת על טיפולי המרה. נכון למועד כתיבת סקירה זו, **20 מדינות חוקקו חוקים האוסרים על טיפולי המרה**,²⁹ כאשר באופן כללי החקיקה אוסרת על בעלי רישיון לעסוק בבריאות הנפש לבצע טיפולי המרה לקטינים במטרה לשנות את הנטייה המינית שלהם או את זהותם המגדרית, אך היא אינה מונעת מאנשי דת לבצע טיפולי המרה אלו. יצוין שקיימות גם ערים בארצות הברית שאימצו חקיקה מקומית האוסרת על טיפולי המרה לקטינים, אך סקירה זו לא תעסוק בהן. מבין 20 המדינות שחוקקו חוקים בנושא, להלן ייסקרו עיקרי החקיקה בחמש מתוכן: **אורגון** (החוק משנת 2015)³⁰, **וירג'יניה** (החוק משנת 2020)³¹, **ניו-ג'רזי** (החוק משנת 2013)³², **ניו-יורק** (החוק משנת 2019)³³ ו**קליפורניה** (החוק משנת 2012)³⁴.

בחמש המדינות הללו, החוק אוסר על בעלי רישיון כמו רופאים, מומחים, מטפלים או יועצים בתחום בריאות הנפש או הבריאות הסוציאלית (social health professional) לעסוק בטיפולים שנועדו לשנות נטייה מינית של קטינים מתחת לגיל 18.

ככלל, במקרה שבעל רישיון כאמור מפר את החוק הוא נחשב כעובר עבירה אתית או שהתנהל באופן לא מקצועי ועל כן הוא צפוי **לסנקציות משמעותיות**, ביניהן: קנס, השעיה, שלילת רישיון או סירוב לחדש רישיון. במדינת **וירג'יניה** נקבע בחוק איסור נוסף **על הקצאת כספי מדינה ועל מתן כיסוי ביטוחי לטיפול המרה לקטינים מתחת לגיל 18.**

לבסוף, בחמש המדינות שנסקרו, החקיקה מחריגה מהמונח "טיפול המרה" מקרים של ייעוץ לאדם המבקש לשנות את מגדרו; טיפולים פסיכותרפיים שנועדו לספק לאדם השלמה, תמיכה, הבנה וסיוע בהתמודדות עם נטייתו המינית; וטיפולים שנועדו להתמודד עם פרקטיקות מיניות שאינן חוקיות או למנוע אותן, כל זאת בתנאי שהטיפולים הללו לא נועדו לשנות את הנטייה המינית של אדם.

4. קנדה

קנדה היא קונפדרציה של עשר פרובינציות ושלוש טריטוריות. ברמה הפדרלית אין כיום חקיקה האוסרת על טיפולי המרה, בעוד ש**מספר פרובינציות כבר העבירו חקיקה בנושא**. יצוין שבמרץ 2020, הגישה הממשלה הפדרלית לפרלמנט הצעת חוק לתיקון החוק הפלילי באופן שיאסור על טיפולי המרה.³⁵ להלן עיקרי הצעת החוק, שנכון למועד כתיבת סקירה זו, עומדת לפני קריאה ראשונה.

²⁹ המדינות הן: **אורגון**, **אילינוי**, **דלאוור**, **הוואי**, **ורמונט**, **ושינגטון**, **וירג'יניה**, **יוטה**, **מיין**, **מסצ'וסטס**, **מרילנד**, **נבאדה**, **ניו-ג'רזי**, **ניו-המפשייר**, **ניו-יורק**, **ניו-מקסיקו**, **צפון קרוליינה**, **קולורדו**, **קונטיקט**, **קליפורניה**, **רוז-אייילנד**. בנוסף קיים איסור גם **במחוז קולומביה** ובפוארטו ריקו.

יצוין שבחלק מהחקיקה במדינות הללו במקום הביטוי "טיפול המרה" נעשה שימוש בביטוי "מאמצים לשינוי נטייה מינית" (sexual orientation change efforts). למען האחידות, בפרק להלן ייעשה שימוש במונח "טיפול המרה".

³⁰ **House Bill 2307 (2015)** - Relating to efforts to change an individual's orientation; creating new provisions; amending ORS 675.070, 675.300, 675.336, 675.540 and 675.745; and declaring an emergency.

³¹ **House Bill 386 (2020)** - An Act to amend the Code of Virginia by adding in Chapter 24 of Title 54.1 a section numbered 54.1-2409.5, relating to Department of Health Professions; conversion therapy prohibited.

³² **Assembly Bill No. 3371 (2013)** - Concerning the protection of minors from attempts to change sexual orientation and supplementing Title 45 of the Revised Statutes.

³³ **Senate Bill S1046 (2019)** - Designates engaging in sexual orientation change efforts by mental health care professionals upon patients under 18 years of age.

³⁴ **Senate Bill No. 1172 (2012)** - An act to add Article 15 (commencing with Section 865) to Chapter 1 of Division 2 of the Business and Professions Code, relating to healing arts.

³⁵ Bill C-8, **An Act to amend the Criminal Code (conversion therapy)**.

בהצעת החוק הממשלתית מוגדרים טיפולי המרה כ"כל פרקטיקה, טיפול או שירות שנועדו לשנות את הנטייה המינית של אדם להטרוסקסואליות, או להתאים את הזהות המינית של אדם למגדר שלו, או להדחיק או להקטין משיכה מינית או התנהגות מינית שאיננה הטרוסקסואלית". ההגדרה אינה כוללת טיפולים או שירותים הניתנים לאדם במסגרת הליך לשינוי מין, או לאדם הבוחן את זהותו המינית והתפתחותה. בנוסף, הצעת החוק קובעת מספר **עבירות פליליות חדשות**:

- איסור לגרום לאדם לעבור טיפולי המרה בניגוד לרצונו, עבירה הנושאת עונש של עד חמש שנות מאסר;
 - איסור לגרום לקטין לעבור טיפולי המרה, עבירה הנושאת עונש של עד חמש שנות מאסר;
 - איסור על כל מעשה שנועד להוציא קטין מגבולות קנדה לצורך טיפולי המרה, עבירה הנושאת עונש של עד חמש שנות מאסר;
 - איסור על פרסום הצעות לטיפול המרה, ומתן סמכות לבתי המשפט להוציא צו המורה על מחיקת כל פרסום כאמור. עבירה זו נושאת עונש של עד שנתיים מאסר;
 - איסור על השגת רווח כלכלי או חומרי ממתן טיפולי המרה, עבירה הנושאת עונש של עד שנתיים מאסר.
- יצוין שבשנים האחרונות חלק מהפרובינציות והטריטוריות וכן ערים גדולות בקנדה החלו לקדם חוקים שנועדו למנוע או לאסור על טיפולי המרה. להלן מספר דוגמאות:

4.1. פרובינציית אונטריו

ביוני 2015 אישר הפרלמנט של אונטריו שני תיקוני חקיקה³⁶ שלפיהם **נאסר על ביצוע טיפולים שנועדו לשנות את הזהות המגדרית או הנטייה המינית של אדם מתחת לגיל 18, וכן נאסר בהם על חברות ביטוח רפואי לממן טיפולי המרה ללא קשר לגילו של המטופל.** החוק מחריג מהאיסור שירותים שנועדו לסייע לאדם ולתמוך בו בכל הנוגע להתמודדות והתפתחות אישית בקשר לזהותו המינית. **העובר על החוק בפעם הראשונה צפוי למאסר של עד שנה ולקנס של עד 25,000 דולר קנדי.**³⁷ **העובר על החוק בפעם השנייה ואילך צפוי למאסר של עד שנה ולקנס של עד 50,000 דולר קנדי.**

4.2. פרובינציית נובה-סקוטיה

בספטמבר 2018, הפרלמנט של נובה סקוטיה חוקק חוק בעל מאפיינים דומים לזה של אונטריו. החוק אוסר על נותני שירותי רפואה לבצע טיפולי המרה לקטינים עד גיל 16. כמו כן, החוק אוסר על חברות ביטוח רפואי לממן טיפולי המרה ללא קשר לגיל המטופל ועל שימוש בכספי ציבור לטיפולם אלו. בניגוד לאונטריו, בנובה-סקוטיה החוק אוסר גם על כל אדם שנמצא בעמדה של סמכות או אמן כלפי קטין מתחת לגיל 19 (למשל: איש דת, הורה או אפוטרופוס) לשכנע אותו לעבור טיפולים שנועדו לשנות את נטייתו המינית או את זהותו המגדרית, או להסכים בשם הקטין לטיפולם אלו. החוק מחריג מהאיסור שירותים שנועדו לסייע לאדם ולתמוך בו בנוגע לפיתוח או גילוי עצמי של זהותו המינית.³⁸

³⁶ [Affirming Sexual Orientation and Gender Identity Act, 2015](#), S.O. 2015, c. 18 - Bill 77.

³⁷ כ-63 אלף ש"ח. בנק ישראל, [המרת מ"ח](#), תאריך כניסה: 22 ביוני 2020.

³⁸ [Sexual Orientation and Gender Identity Protection Act](#), Chapter 28 of the acts of 2018.

4.3. העיר ונקובר

ביוני 2018, מועצת העיר ונקובר הצביעה פה אחד על חקיקת חוק עזר עירוני³⁹ **האוסר על עסקים שיש להם רישיון עסק מהעירייה להעניק טיפולי המרה לכל אדם ללא קשר לגילו**. איסור זה חל על כל עסק שיש לו רישיון, לרבות ארגונים דתיים שפעילותם כוללת עסקים שיש לקבל עבורם רישיון.

³⁹ [Business Prohibition By-law No. 5156](#).